

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра менеджменту організацій та ЗЕД

Допущено до захисту
Завідувач кафедри
д.е.н., проф. Кузнецова І.О.

_____ (підпис)

“ ____ ” _____ 201_ р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 073 "Менеджмент"
за магістерською програмою професійного спрямування
"Менеджмент організацій"

на тему: «**Управління конкурентоспроможністю підприємства**
ТОВ «Ростдорстрой»»

Виконавець:

студент центру заочної форми навчання
Іванова Юлія В'ячеславівна

Науковий керівник:

к.е.н., доцент,
Горбатенко Артур Всеволодович

ОДЕСА - 2018 рік

ЗМІСТ

	Стор.
ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	
1.1. Сутність конкурентоздатності організації.....	6
1.2. Визначальні фактори при формуванні конкурентної стратегії підприємства.	12
1.3. Оцінка конкурентоздатності організації та її конкурентних переваг	25
Висновки до Розділу 1	32
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ КОНКУРЕНТНОГО СЕРЕДОВИЩА ТОВ «РОСТДОРСТРОЙ»	
2.1 Загальна характеристика підприємства	33
2.2 Аналіз основних фінансово-економічних показників ТОВ «Ростдорстрой».....	42
2.3 Аналіз конкурентоспроможності ТОВ «Ростдорстрой» на ринку дорожно-будівельних робіт	47
2.4. Управлінське обстеження діяльності ТОВ «Ростдорстрой»	55
Висновки до Розділу 2	64
РОЗДІЛ 3. ЗАХОДИ ПО ПІДВИЩЕННЮ КОНКУРЕНТОЗДАТНОСТІ ТОВ «РОСТДОРСТРОЙ»	
3.1. Оптимізація бізнес-процесу укладання асфальту	65
3.2 Розрахунок ефективності введення в експлуатацію мобільної асфальтозмішувальної установки.....	79
Висновки до Розділу 3	87
ВИСНОВКИ.....	88
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	91
ДОДАТОК	96

ВСТУП

Проблемою першорядної ваги для будь-якого підприємства, діючого в умовах ринку, являється проблема виживаємості і забезпечення безперервності розвитку. Залежно від умов, ця проблема вирішується різними підприємствами по-своєму, але в основі її лежить складна і трудомістка робота із створення і реалізації конкурентних переваг.

У сучасних умовах розвитку економіки діяльність підприємств не може бути відокремлена від вільної конкуренції. Проте нині характерними формами конкуренції є технічна перевага, якість і надійність товарів, методи збуту, характер послуг, що надаються, ціновий чинник. Саме ці параметри є такими, що переважають при визначенні конкурентоспроможності підприємства.

У минулому багато компаній мали змогу успішно функціонувати, звертаючи увагу в основному на щоденну роботу, на внутрішні проблеми, пов'язані з підвищенням ефективності використання ресурсів у поточній діяльності. Зараз же, хоча й не знімається завдання раціонального використання потенціалу в поточній діяльності, винятково важливим стає здійснення такого керування, яке забезпечує адаптацію компанії до швидко мінливого навколишнього середовища.

Усі компанії в умовах жорсткої конкуренції та мінливої ситуації повинні не тільки зосереджувати увагу на внутрішньому стані справ у компанії, але й виробляти стратегію довгострокового виживання, яка дозволяла б їм поспівати за змінами, які відбуваються в їхньому оточенні.

Ефективно реалізований стратегічний менеджмент в умовах глобалізації й інтернаціоналізації економічних процесів, коли більша частина товарів і послуг стала доступною споживачам будь-якої країни, дозволяє організаціям і фірмам максимально точно визначити запити цільових груп покупців, зробити їх своїми постійними клієнтами.

Підприємству необхідно пропонувати конкурентоздатну продукцію (послуги), щоб отримати стійку конкурентну позицію на ринку. При цьому

важлива адаптація підприємства і його своєчасне реагування на зміни зовнішнього середовища, що має в ринковій економіці нестабільний характер.

У зв'язку з цим керівникам слід освоювати нові моделі управління, розширювати знання в області збуту, вивчати потреби, попит і ціни на продукцію (послуги), проводити дослідження ринку, визначення частки підприємства в загальному об'ємі продажів продукції цього асортименту, аналіз ринкової ситуації, дослідження динаміки об'єму продажів, аналіз каналів збуту, знаходити власні способи конкурентної боротьби. Одним з найважливіших завдань при цьому є підвищення конкурентоспроможності підприємства. Тому дослідження цієї теми і обґрунтування підходів до досягнення конкурентних позицій підприємства є актуальним.

Таким чином, стратегічний менеджмент є ефективним інструментом керування, що дозволяє, організаціям і фірмам розробляти й реалізовувати довгострокову стратегію посилення своїх позицій на ринках, які динамічно розвиваються.

Теоретичні і практичні аспекти діяльності підприємств в умовах конкурентного середовища знайшли відображення в наукових роботах багатьох вітчизняних і зарубіжних учених-економістів : Д. Риккардо, М. Портеру, Ф. Котлера, Р. Акоффа, І. Ансоффа, П. Друкера, А. Градова, Р. Фатхутдинова, Д. Богині, А. Кузьміна та ін.

Метою цієї роботи є діагностика конкурентоспроможності організації і розробка на цій основі рекомендацій по підвищенню її конкурентного статусу.

Для досягнення поставленої мети були поставлені і вирішені наступні завдання:

- розкрити суть конкурентоспроможності підприємства та проаналізувати основні підходи до оцінки конкурентоспроможності підприємства;
- визначити методи оцінки конкурентоспроможності прийнятні для підприємства на ринку дорожно-будівельних робіт;

- дослідити вплив чинників зовнішнього і внутрішнього середовища підприємства на рівень його конкурентоспроможності;
- на підставі проведених досліджень дати характеристику конкурентоспроможності підприємства в порівнянні з підприємствами, що функціонують в цій галузі;
- визначити можливі шляхи підвищення конкурентоспроможності підприємства.

Об'єктом цього дослідження є ТОВ «Ростдострой», яке надає послуги дорожно-будівельних робіт на ринку України.

Предметом дослідження є внутрішні і зовнішні змінні, які впливають на рівень конкурентоспроможності підприємства.

Теоретичною базою дослідження є наукові роботи вітчизняних і зарубіжних авторів з питань управління підприємством в умовах конкурентного середовища.

Наукова новизна роботи полягає в тому, що дістало подальшого розвитку математичне підґрунтя аналізу конкурентоспроможності дорожно-будівельного підприємства за допомогою програмного забезпечення «Олімп».

Практична значущість цієї роботи виражається в тому, що результати цього дослідження можуть бути використані для підвищення конкурентоспроможності підприємства шляхом оптимізації управління підприємством, спрямованого на зниження собівартості дорожно-будівельних робіт.

Результати дослідження пройшли апробацію на Третій міжнародній науково-практичній конференції «Актуальні проблеми менеджменту: теоретичні і практичні аспекти» травень 2017 року. Тема доповіді: «Інформаційна складова конкурентної боротьби».

Знайдемо значення РІ для нашого проекту:

$$PI = \frac{4422,02}{3500} = 1,26.$$

Цей показник говорить нам що на кожну гривню витрат, прийдеться 1,26 грн. прибутку. Це значення індексу прибутковості вже вдруге підтверджує ефективність нашого проекту.

Термін окупності (PP - Pay-Back Period) оцінює ліквідність проекту та показує, через який час проект поверне вкладені інвестиції.

Він розраховується за такою формулою:

$$TO = I / \text{середнє} \sum_{i=1}^n \text{ЧГН пр} , \quad (3.3)$$

$$TO = 3500 / (4422,02/4 \text{ місяця}) = 3,16 \text{ місяця}$$

Таким чином, проект по введенню в експлуатацію асфальтозмішувальної установки окупиться через 4 місяця.

Висновки до Розділу 3

Структурний аналіз процесів ТОВ «Ростдорстрой», а саме основного процесу, від якого залежить ефективність виконання робіт, «Виконання замовлень по укладанню асфальту», дозволив значно скоротити кількість етапів те реорганізувати мобільні бригади на базі мобільного асфальтового заводу. Таким чином досягається поставлена у попередньому розділі мета масштабованості управління та підвищення гнучкості управління.

Крім того значно скорочуються накладні витрати, що значно зменшує собівартість робіт і відповідно дозволить за рахунок конкурентоздатних цін виграти значно більшу кількість тендерів, що дозволить отримати додатково 263 млн.грн.

Для реалізації структурних змін запропоновано введення в експлуатацію мобільної асфальтозмішувальної установки невеликої потужності. Розраховано план грошових потоків та визначено повну окупність її за 4 місяця.

ВИСНОВКИ

Кінцева мета будь-якої організації — перемога в конкурентній боротьбі. Перемога не разова, не випадкова, а як закономірний підсумок постійних і грамотних зусиль. Досягається вона чи ні - залежить від конкурентоздатності товарів і послуг фірми, тобто від того, наскільки вони краще в порівнянні з аналогами — продукцією й послугами інших фірм.

У даній роботі були розглянуті теоретичні питання розробки, оцінки та підвищення конкурентоспроможності компанії, а також проведено аналіз фінансово-економічної діяльності та розроблено заходи по отриманню додаткових замовлень на ринку дорожно-будівельних робіт України.

У першому розділі було розкрито суть конкурентоспроможності підприємства та проаналізовано основні підходи до оцінки конкурентоспроможності підприємства, розглянуто теоретичні аспекти управління конкурентоздатністю підприємства.

Аналіз теоретичних аспектів діяльності підприємств в умовах конкурентного середовища базувався на наукових працях багатьох вітчизняних і закордонних вчених - економістів.

В процесі розгляду теоретичних аспектів управління конкурентоздатністю було з'ясовано: сутність конкурентоздатності, фактори які впливають на конкурентоздатність, складові конкурентоздатності підприємства на ринку, фактори підвищення конкурентної переваги підприємства.

Також було розглянуто структуру конкурентного середовища, процес аналізу конкурентоздатності, особливості взаємодії організації з зовнішнім та внутрішнім оточенням, методи оцінки конкурентних переваг підприємства.

Було з'ясовано переваги та недоліки різних підходів та умови їх впровадження на підприємстві. Визначено методи оцінки конкурентоспроможності прийнятні для підприємства на ринку дорожно-будівельних робіт.

У ході аналізу господарчої діяльності було визначено, що фінансовий стан підприємства досить стабільний, однак кризові явища 2014-15 року негативно відобразилися на діяльності підприємства.

На основі аналізу відкритих даних по виграним тендерам було визначено проблему – досить низький процент виграшу по тендерам відносно фірм прямих конкурентів, що і стало предметом нашого дослідження.

Аналіз конкурентних переваг визначив досить високий потенціал ТОВ «Ростдорстрой», який не використовується повною мірою. Як ми бачимо зі схеми позиціонування фірми об'єдналися у дві групи. На наш погляд це визначено таким параметром, як Потужність, який впливає як позитивно, так і негативно на можливість отримання заказів.

Модель конкурентного середовища побудована на базі програми «Олімп» підтвердила вирішальну важливість фактору Ціна для отримання замовлення, а також двоякий характер впливу параметру Потужність на вибір виконавця замовлення.

Позиціонування на ринку дорожно-будівельних робіт визначило дві групи стратегічних конкурентів, які досить успішно співіснують на ринку і становлять загрозу одна одній в майбутньому. Визначено необхідність оптимізації організації управління виробничим процесом укладки асфальту відповідно вимогам ринку.

На підставі проведеного у СВОТ-аналіз потенціалу ТОВ «Ростдорстрой» на ринку дорожно-будівельних робіт визначено два напрямку підвищення конкурентоздатності підприємства:

1. Збільшити об'єми продаж(замовлень), що можливо тільки за рахунок зниження цін, що в свою чергу можна досягти зниженням собівартості послуг шляхом оптимізації виробничого процесу

2. Підвищити гнучкість управління за рахунок масштабованості діяльності на різні види замовлень.

Визнано необхідно оптимізувати діяльність підприємства за рахунок створення мобільних самодостатніх підрозділів здатних виконувати завдання будь якого масштабу.

Реінжиніринг бізнес-процесів — захоплююча справа. Він дає можливість значного стрибка в результатах діяльності. Він схильний до таких же небезпек, як і інші методи, але в більшості своїй ці небезпеки відомі і зрозумілі. Ретельний вибір методів, про які ми говорили, і уміле управління процесом здійснення подібних проектів дозволяє використовувати цей підхід, скористатися його перевагами і забезпечити своє виживання і процвітання в майбутньому.

Грунтуючись на методах реінжинірингу були проведені корінні зміни в організаційній структурі. Відповідно до принципу послідовності змін, для реінжинірингу був вибраний основний бізнес-процес.

Структурний аналіз процесів ТОВ «Ростдорстрой», а саме основного процесу, від якого залежить ефективність виконання робіт, «Виконання замовлень по укладанню асфальту», дозволив значно скоротити кількість етапів те реорганізувати мобільні бригади на базі мобільного асфальтового заводу. Таким чином досягається поставлена у попередньому розділі мета масштабованості управління та підвищення гнучкість управління.

Крім того значно скорочуються накладні витрати, що значно зменшує собівартість робіт і відповідно дозволить за рахуночок конкурентоздатних цін виграти значно більшу кількість тендерів, що дозволить отримати додатково 263 млн.грн.

Для реалізації структурних змін запропоновано введення в експлуатацію мобільної асфальтозмішувальної установки невеликої потужності. Розраховано план грошових потоків та визначено повну окупність її за 4 місяця.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Конституція України. Основний закон України.
2. Закон України «Про інвестиційну діяльність» від 16.10.2013/ Відомості Верховної Ради України № 29, ст.345.
3. Азоев Г.Л. Конкурентные преимущества фирмы / Г.Л. Азоев, А.П. Челенков. – М. : Изд-во "ОАО "Тип "НОВОСТИ", 2009. – 256 с.
4. Ансофф И., Макдоннелл Э. Дж. Новая корпоративная стратегия / Пер. с англ. — СПб.: Питер Ком, 2009. — 416 с.
5. Ансофф И. Стратегический менеджмент. Классическое издание / Пер с англ. под ред. Петрова А.Н. – СПб.: Питер, 2009. – 344 с.
6. Антоненко В.А., Нечаева Н.В., Хомкин К.А., Шведова В.В. Инновационный бизнес: формирование моделей коммерциализации перспективных разработок: уче. пособие / под ред. К.А.Хомкина. – М.: Издательство «дело» АНХ, 2009. – 320 с.
7. Базилюк Я.Б. Конкурентоспроможність національної економіки: сутність та умови забезпечення: Монографія. - К.: НІСД, 2002. - 132 с.
8. Баранчев В. Маркетинговые цепочки ценностей и конкурентное преимущество компании // Маркетинг. – 2007. – № 4. – С. 23-31.
9. Белецкая И.И. Современный механизм формирования конкурентных преимуществ в свете эволюции их теории // Прометей. – 2005. – № 1. – С. 167-172.
10. Бест М. Новая конкуренция. Институты промышленного развития - М.: ТЕИС, 2012. - 356 с.
11. Василенко В.А., Мельник И.Е. Стратеги и инновации в системе менеджмента: Учебное пособие. – М.: МГИУ, 2001. – 418 с.

- 12.Геврик Є.О. Охорона праці: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – К.: «Ніка-Центр», 2003. – 280 с.
- 13.Гордієнко П.Л. стратегічний аналіз: Навчальний посібник. – К.: Алеута, 2006. – 404с.
- 14.Гріфін Р., Яцура В. Основи менеджменту: Підручник / Наук. Ред. В.Яцура, Д. Одесневич. – Львів: БаК, 2001. – 624 с.
- 15.Довгань Л.Є., Каракай Ю.В., Артеменко Л.Н. Стратегічне управління: Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури. 2009.– 440с.
- 16.Должанський І.З., Загорна Т.О. Конкурентоспроможність підприємства: Навчальний посібник. – Київ: Центр навчальної літератури, 2006. – 384 с.
- 17.Друкер, Питер, Ф. Бизнес и инвестиции: Пер. с англ. – М.: ООО "И.Д.Вильямс", 2007. – 432 с.
- 18.Дурицька Г.В. Формування стратегії ефективного розвитку зовнішньоекономічної діяльності підприємств // Г.В. Дурицька // Регіональна економіка. - 2005. -№ 4. - С. 250-254.
- 19.Забелин П.В. Основы стратегического управления : учебн. пособ. / П.В. Забелин, Н.К. Моисеева. – М. : Инф.-внедр. центр "Маркетинг", 2008. – 196 с.
20. Заде Л.А. Понятие Лингвистической переменной и его применение к принятию приближенных решений /Л.А. Заде. Пер с англ. А.Н Колмогоров, С.П. Новиков – М.: Финансы, 1976. – 165с.
21. Іванова О. Ю. Моніторинг конкурентних переваг системи управління персоналом підприємства //Науковий журнал: Управління розвитком, №4(101) 2012 - С.71-73.
- 22.Карлоф Б. Деловая стратегия : пер. с англ. – М. : Изд-во "Экономика", 2011. – 239 с.
- 23.Клейнер Г. Б. Эконометрическое моделирование функционирования предприятия в рыночной среде / Г. Б. Клейнер / Предприятие в условиях рыночной адаптации. - М. : ЦЭМИ РАН,1996. - С. 8-32.

24. Кныш М.И. Конкурентные стратегии : учебн. пособ. – СПб : Изд-во "Нева", 2009. – 284 с.
25. Колосов А. Мониторинг реализации инвестиционных проектов / А. Колосов // Бизнес Информ. – 2000. – № 12. – С. 28–30.
26. Кондратьева Т.В. Аналіз механізму адаптації економічної поведінки фірми//Наукові праці ДонНТУ. Серія: економічна. Випуск 37-3 - 2009 - с. 174-176
27. Кошанов, А.А. Основы менеджменту / А.А. Кошанов.- М.: Бізнес і справа, 2007.- 189с.
28. Краснокутська Н.С. Потенціал підприємства: формування та оцінка. — Київ: Центр навчальної літератури, 2005. — 352 с.
29. Куденко Н.В. Стратегічний маркетинг : навч. посібн. – К. : Вид-во КНЕУ, 2008. – 152 с.
30. Кузьмін, С.А. Менеджмент/ С.А. Кузьмін. - М.: Наука, 2007.- 367с.
31. Ламбен Жан Жак. Менеджмент, ориентированный на рынок : пер. с англ. / под ред. В.Б. Колчанова. – СПб. : Изд-во "Питер", 2006. – 800 с.
32. Лещинская, Г.А. Маркетинг/ Г.А. Лещинская.- М.: Инфра-М, 2008.- 459 с.
33. Лепа Н. Н. Управление конкурентными преимуществами предприятия /НАН Украины. Институт экономики промышленности. — Донецк: ООО «Юго-Восток, Лтд» 2008. — 296 с.
34. Маркова В.Д. Маркетинг услуг. – М. : Изд-во "Финансы и статистика", 2006. – 128 с.
35. Нэмцов В.Д. Стратегічний менеджмент : навч. посібн. / В.Д. Нэмцов, Л.Є. Довгань. – К. : ТОВ "УВПК Ексоб", 2007. – 560 с.
36. Оберемчук В.Ф. Стратегія підприємств. –К. : Вид-во МАУП, 2011. – 128 с.
37. Омеляненко Т. В. Конкурентоспроможність фірми: парадигми ХХ сторіччя та їхня діалектика в умовах вітчизняного бізнес-середовища // Стратегія економічного розвитку України: Наук. зб. Вип. 4 / Відп. ред. О. П. Степанов. — К.: КНЕУ, 2007. — с. 205–208.

- 38.Отенко І.П. Управління конкурентними перевагами підприємства / І.П. Отенко, Є.О. Полтавська. – Х. : Вид-во ХНУ, 2005. – 212 с.
- 39.Павленко Ф., Якубовський М. Підвищення конкурентоспроможності виробництва в країнах з перехідною економікою // Економіка України. — 2008. — № 11. — с. 42–51.
- 40.Пашнюк Л.О. Теоретичні аспекти адаптації підприємств до
41. ринкових умов господарювання / Л.О. Пашнюк // Актуальні проблеми
42. економіки. – 2007. – № 1. – С. 76–81.
- 43.Полтавская Е. А. Оценка конкурентных преимуществ предприятия // Економіка розвитку (ХДЕУ). – 2009. – №1(25). – С. 76–78.
- 44.Портер М. Конкурентное преимущество: Как достичь высокого результата и обеспечить его устойчивость / Майкл Е. Портер; Пер. с англ. — М.: Альпина Бизнес Букс, 2005. — 715 с.
- 45.Портер М. Международная конкуренция: Пер. С англ. / Под ред. и с пред. В. Д. Щетинина. — М.: Международные отношения, 2011. — 896 с.
- 46.Потравка Л.О. Напрямки розвитку транспортної інфраструктури Південного регіону в контексті інтеграції України до Світової економічної системи// Збірник Херсонського ДАУ - 2008 - с. 85
- 47.Пригожий А. И, Методы развития организаций. — М.: МЦФЗР, 2003. — 864 с.
- 48.Самуэльсон Пол. Экономика : пер. с англ. / Пол Самуэльсон, В.Д. Нордхаус. — М. : Изд. дом "Вильямс", 2009. — 688 с.
- 49.Ситніченко В. Тенденції якості у новому тисячолітті // Стандартизація, сертифікація, якість. — 2011. — №3. — с. 42–46.
- 50.Смолейчук І.М. Конкурентоспроможність галузей промисловості: методологія та досвід. - Дніпропетровськ: Вид-во УВСІК, 2002. - 260с.
- 51.Смірнов Є.А. Розробка управлінських рішень. - М. ЮНИТИ, 2006. – 225 с.
- 52.Стасюк В.П. Моделі адаптивного управління підприємством:
- 53.Степанова Ю.Л. Класифікація адаптації підприємства в залежності від прогнозованості виникнення змін у зовнішньому середовищі

- підприємства//Збірник Східноукраїнського національного університету ім. Володимира Даля - 2010 - с. 43-46
54. Фатхутдинов Р.А. Конкурентоспособность: экономика, стратегия, управление. – М. : Изд-во "ИНФРА-М". – 2011. – 312 с.
55. Фатхутдинов Р.А. Стратегический маркетинг. – СПб. : Изд-во "Питер", 2009. – 448 с.
56. Фатхутдинов Р.А. Керування конкурентоспроможністю організації: Підр. - 2-е вид., випр. і доп. - М.: Ексмо, 2005. - 542 с.
57. Черненко С.О. Конкуренція та ефективність товарних ринків в Україні: Монографія. - К.: Бібліогр, 2006. - 171с.
58. Черников А.В. Планування розвитку конкурентоспроможності підприємства // Вістн. Моск.ун-та. Сірий. 6. Економіка. - 2007. - № 3. - С.57-66.
59. Шевченко Л.С. Конкурентное управление : учебн. пособ. – Харьков : Изд-во "Эспада", 2008. – 520 с.
60. Шевченко О. Л. Якість і конкурентоспроможність продукції, їх місце в стратегії маркетингу // Стратегія економічного розвитку України: Наук. зб. Вип. 4 / Відп. ред. О. П. Степанов. — К.: КНЕУ, 2007. — с. 208–216.
61. Шегда А.В. Основы менеджмента : учебн. пособ. – К. : Тов. "Знання КОО", 2008. – 512 с.
62. Шемякина Т.Ю. Инновационный процесс: регулирование и управление. – М.: Флинта, МПСИ, 2007. – 298 с.
63. Ханс Виссема Стратегический менеджмент и предпринимательство / Под редакцией Нуреева Р.М. — М.: Финпресс. 2000.
64. Экономическая стратегия фирмы: Учебн. пособие / Под ред. А. П. Градова. — 3-е изд., испр. — СПб.: СпецЛит, 2009. — 588 с.
65. Ястремської О.М. Стратегічне управління інноваційним розвитком підприємства. – Х.: ВД «ІНЖЕК», 2012 – 292 с.
66. Офіційний сайт ТОВ «Ростдорстрой» <http://www.rostinvest.com.ua> AUDI
67. Публічні закупівлі prozorro.org
68. Державна служба статистики <http://www.ukrstat.gov.ua>

